

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

HRV A

HRVATSKI JEZIK

viša razina

KNJIŽEVNOST I JEZIK

HRV A IK-1 D-S037

HRVA.37.HR.R.K1.40

23466

12

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

I. Književnost

Zadatci uz polazni tekst

Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Zadatci od 1. do 30. odnose se na polazne tekstove.

Inače bi sve bilo besmisleno

Govore: ljudi počinju umirati u kolijevci
Meni se čini – oni ustaju od mrtvih
Onda sve više žive
Otvoraju se oči u svim bojama
Prorade ruke i vratovi i drugi dijelovi tijela
Na kraju dolazi red na one stvari koje zovemo
unutrašnjost
U stvari nitko ih nije vidio
To ne znači da ih nema – vješto se skrivaju
pred ubojicama
Život je ono malo nečega u oklopu od sapunice
Hajde kaži ništa
Ako duhneš u njega
Imat će malo manje krivo
Ali će se mrtav čovjek opet vratiti
Inače bi sve bilo besmisleno.

Slavko Mihalić

HRV A IK-1 D-S037

00

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

1. Koja je temeljna misao pjesme? A. Radost se pronalazi u malim stvarima. B. Rođenje je početak umiranja. C. Život se neprekidno obnavlja. D. Ljudi se boje umiranja.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
2. Na što se odnosi primjer <i>vješto se skrivaju pred ubojicama</i>? A. na ljude koji mnogo govore B. na ljude koji dobro žive C. na ljudsku unutrašnjost D. na ljudsku smrtnost	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
3. U kojemu je od sljedećih primjera upotrijebljen paradoks? A. <i>ljudi počinju umirati u kolijevci</i> B. <i>Onda sve više žive</i> C. <i>U stvari nitko ih nije vidio</i> D. <i>Imat će malo manje krivo</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S037 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Kamenito je srce u tebi

Kamenito je srce u tebi,
mâ¹ diklice od kamena,
studena si ti u sebi
er ne haješ da s' ljubljena.

Dugo brijeme nu i kami
jedna kaplja vrti i dube;
zato je pravo da suzami
mojijem srce tvê² se udube.

Ivan Bunić Vučić

¹ mâ – moja

² tvê – tvoje

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

4. Što lirski subjekt zamjera djevojci? A. to što je preosjetljiva B. to što je ravnodušna C. to što je nevjerna D. to što je izbirljiva	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
5. Što je od sljedećega iskazano o lirskome subjektu? A. da je osjetljiv na plač ženske osobe B. da je nestrpljiv u iščekivanju ljubavi C. da je uporan u svojim namjerama D. da je ljut zbog životne nepravde	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
6. Na što se odnosi zamjenica <i>tvé</i> u drugoj strofi? A. na vrijeme B. na pravo C. na suze D. na srce	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S037 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Vergilije, *Eneida*

Dok on zboraše tako, Akvilōn siktavi grunu,
jedra ōbasū morem i valovlje diže do zvijezda.
Vesla se slomiše tada, a kljun se ōkrēnū bočno,
i gromada od vode ko brdina svali se neka.
Ljudi na krestama lebde, il između silnih se válā
nā dnu nalaze morskom, na kome se vrtloži pijesak.
Triju se dōkopā lađa Not i na hrīdi ih baci,
hrīdi sad prekrīte vodom, a inače to su sred mora
visoki grebeni koje Italci Oltarima zovu.
Tri pak sa pučine lađe na plićak Euro povuče,
tamo ih zadre u pijesak, o jadnog li prizora oku!
Brod pak likijski kojim uprāvljaše odani Oront,
zahvati voda odozgo i nā oči samom Eneji
lupi u krmu odákle krmilār naglāvcē odlētī,
dok mu se, nošena strujom, do triput lađa zavrtī
ūokrūg nā mjestu istom i nesta u valova viru;
rijetki se vide plivači u vodenom vrtlogu strašnom,
more oružja valja i daske i trojansko blago.
Brod Iliōnejev čvrsti i lađu hrabrog Aháta,
Àbantov brod i lađu Aléta dugòvjekōg starca
nepogoda već svlada: gdje zglobovi vežu se njima,
sada je napuklo sve i dušmanska prodire voda.

HRV A IK-1 D-S037

00

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

7. Što je iskazano o djelovanju vjetra Eura? A. Brodovi su se nasukali. B. Brodovi su se razbili o hridi. C. Slomila su se brodska vesla. D. Vjetar je odvuкао brodove na pučinu.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
8. Što znači sljedeći primjer? <i>Ljudi na krestama lebde,</i> A. Ljudi su bili visoko na valovima. B. Ljudi su se popeli na jarbole. C. Ljudi su bačeni na hridi. D. Ljude je povukao vir.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
9. Na što se odnosi podcrtana riječ u sljedećemu primjeru? <i>nepogoda već svlada: gdje zglobovi vežu se <u>njima</u>,</i> A. na lađe B. na neprijatelje C. na valove D. na zapovjednike	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S037 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Antun Gustav Matoš, *Camao*

Kao momčić ode novi Krežma¹ u Beč gdje će zadiviti profesore konzervatorija darovitošću, a drugove velikaškom razdarušnošću. Držaše slugu, davaše nedjeljno po dva „žurfiksa“² i uživaše da na njima opije vinom iz ujakovog trsja puste svirače i pokoju veselu glumicu, balerinu ili drugaricu sa konzervatorija. Na jednom ga ovakom veselju zatekne i ujak, došavši krišom i preodjeven iz Pešte gdje se desio na saboru. Alfred ga mirne duše prikaže društvancu kao najslavnijeg glumca iz Zagreba, a veseljaka – rumenog i bjelokosog prelata³ tako razdraga ta mladenačka objest, da ostade sa veselom mlađarijom do zore, plaćajući šampanjac i jecajući od zanosa kada bi nećak zadavorio na glasoviru Beethovena ili fantazirao na kaku Lisinskovu nujnu temu. Povede ga u Peštu i uvede u aristokratske salone koje deran uzme na juriš svirkom, a još više spoljašnjošću. Bijaše lijep kao mladi Bakhos⁴.

¹ Krežma – Franjo Krežma (1862. – 1881.) hrvatski violinist i skladatelj

² žurfiks – dan primanja u tjednu u otmjenim kućama

³ prelat – svećenik kojemu je javno podijeljena neka crkvena služba

⁴ Bakhos – Dioniz, bog plodnosti zemlje, veselja, vegetacije

HRV A IK-1 D-S037

00

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

10. Koja je od sljedećih tvrdnja o Alfredu točna? A. Tajno je posjećivao aristokratske salone. B. Plaćao je društvu šampanjac na zabavi. C. Plakao je od zanosa dok je svirao. D. Lažno je predstavio gosta.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
11. Zašto je ujak bio u Pešti prije no što je posjetio Alfreda? A. Bio je na saborskome zasjedanju. B. Gledao je kazališnu predstavu. C. Bio je na otmjenoj zabavi. D. Posjetio je nećaka.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
12. Što znači podcrtana riječ u sljedećemu primjeru? <i>uživaše da na njima opije vinom iz ujakovog trsja <u>puste</u> svirače</i> A. brojne B. osamljene C. rijetke D. slobodne	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S037	

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Miguel de Cervantes, *Don Quijote*

Dokoni čitatelju!

(...) premda me stajalo nešto truda dok sam napisao ovu knjigu, ipak sam se najviše namučio pišući predgovor što ga evo čitaš. Mnogo sam se puta laćao pera da ga napišem, i opet ostavljao pero, jer nisam znao što bih napisao. Tako ja jednom sjedim neodlučan, papir položio preda se, pero zadjenulo za uho, podlaktio se o stol, podnimio rukom lice i premišljam što bih rekao, a uto bane k meni prijatelj, domišljan i bistra glava, pa kad spazi kako sam se zamislio, zapita me za uzrok. (...) „Ta kako bi da me ne zbunjuje što li će reći onaj stari zakonodavac kojega krste svjetinom, kad razabere da ja, nakon tolikih godina što sam ih prespavao u tišini zaborava, izlazim sada, gdje su mi tolike godine na grbači, s pričom suhom kao síta¹, slabe domišljatosti, mršava stila, siromašnih misli, bez ikakve učenosti i pouke, bez bilježaka na rubu i bez napomena na kraju knjige, a vidim da druga djela, premda izmišljena i profana, vrve rečenicama Aristotelovim, Platonovim i cijelog roja filozofa, pa se čitatelji dive i smatraju pisce načitanima, učenima i rječitima? (...)”

¹ síta – trska

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

13. U kojemu je primjeru iskazana pripovjedačeva samokritičnost? A. <i>premda me stajalo nešto truda dok sam napisao ovu knjigu,</i> B. <i>Mnogo sam se puta laćao pera da ga napišem,</i> C. <i>s pričom suhom kao sítá, slabe domišljatosti,</i> D. <i>izmišljena i profana, vrve rečenicama Aristotelovim,</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
14. Za koja djela pripovjedač kaže da su omiljena među čitateljima? A. za djela u kojima se navode filozofske misli B. za djela u kojima je izostavljena pouka C. za djela koja imaju vjersku tematiku D. za djela koja objašnjavaju zakone	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
15. Na koga se odnosi podcrtani izraz u sljedećemu primjeru? <i>što li će reći onaj <u>stari zakonodavac</u> kojega krste svjetinom,</i> A. na čitatelje B. na filozofe C. na pisce D. na prijatelje	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S037	

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Ante Kovačić, *U registraturi*

Sada se rastrkaše mladići među djevojke, a starci i vremešne žene mrmljahu, kako je sve to nekada bilo drugačije i ljepše, te se primiču k rakijašu, koji je razastro svoju žestoku robu s nešto bijela krušca na omalenu stoliću, natačući svima mušterijama u jednu bogovetnu čašicu tako, da je čitavoj hrpi čekalaca valjalo zijevati ili proždirati navalu vode na usta, dokle se oni prednjaci izredaju...

Miha se stvori uz Medonićevu Justu... Otkako se „kanonikov” Miha po konjskim sajmovima operatio i otkako ga je stao njezin otac u zvijezde kovati, otada se i Justina oholost promijeni prema „kanonikovu” garavcu... A postajalo od nekoga vremena i teško i bolno djevojci, ne možda s razmišljanja i uzdisanja za garavim Mihom, nego je ona bistrim okom gledala u dvolične obraze duha vremena i razumjela njegovu tupu britvu, kojom reže i dijeli sudbinu budućnosti djevojaka... Ona je već počela sumnjati u svetost svoga nadutoga gesla: da mladići ljepote varaju, a bogatstvo žene, pa bilo ono razroko i gluho – jer se djevojke sirote udavahu za momke bogate i siromahe, sada u jednome te istome selu, sada u treće, peto, deveto selo (...).

HRV A IK-1 D-S037

00

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

16. Što je od sljedećega promijenilo Justin stav prema Mihi? A. to što je Miha namjeravao otići u drugo selo B. to što joj je Miha pokazao naklonost C. to što se Miha iznenada propio D. to što se Miha obogatio	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
17. Što Justi nanosi bol? A. stavovi njezina oca o životu na selu B. razmišljanje o prošlim vremenima C. zabrinutost za vlastitu budućnost D. obijest seoskih mladića	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
18. Koja je od sljedećih riječi u sljedećemu primjeru metonimija? <i>Ona je već počela sumnjati u svetost svoga nadutoga gesla: da mladići ljepote varaju, a bogatstvo žene, pa bilo ono razroko i gluho</i> A. svetost B. geslo C. mladići D. bogatstvo	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S037	

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Dinko Šimunović, *Muljika*

Zato su je i zvali Muljika, jer je bila kao muljika!¹ Uzalud. U gradu bi rekli da je kao parski mramor, a namastirčani: „muljika pa muljika!”

I kosa je u nje nekako čudnovata: valovita, smeđa, ne lašti se. A u drugih lijepo namazana, čvrsto zategnuta i svijetlocrna. Druge dižu cijelu vreću brašna kao pero na konja, i za ušima im veliki crljeni đuli², a Muljika ozlijedi prste dok prihvati petlje od vreće.

Prava sramota za sve namastirčane!

Govorilo se da joj je i mati bila takva, ali mati nije bila namastirčanka već dolje negdje od mora.

Bio u Drazi kaluđer³, isto od mora pa uoči njegove smrti došla mu mati i sestra. Kad je umro, mati mu ne htjela iz Drage da nije daleko od njegova groba u kojem i ona našla brzo mjesta. A sestra mu ostala u mlinara, pa kako bila sirota, kaluđeri je dadu za mlinarova sina koga su ljubili kao da im je rođeni.

Eto njezina je kći bila ta Muljika.

Muljika nije imala ni brata ni sestre, pa je zato i pred ocem bila kriva; ta on ju je prvi i nazvao Muljika.

¹ muljika – vrsta mekanoga žućkastog kamena

² crljeni đul – crvena ruža

³ kaluđer – redovnik

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

19. Zašto je Muljika bila <i>prava sramota za sve namastirčane</i>? A. jer se nije htjela prilagoditi sredini B. jer je imala neobično ime C. jer je bila krhka djevojka D. jer nije imala braću	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
20. Zašto je Muljikina majka došla u Dragu? A. potražiti posao B. posjetiti brata C. pokopati sina D. udati se	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
21. Koji je primjer značenjski suprotstavljen sljedećoj rečenici? <i>Zato su je i zvali Muljika, jer je bila kao muljika.</i> A. <i>U gradu bi rekli da je kao parski mramor,</i> B. <i>I kosa je u nje nekako čudnovata:</i> C. <i>a Muljika ozlijedi prste dok prihvati petlje od vreće.</i> D. <i>Govorilo se da joj je i mati bila takva,</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S037 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Albert Camus, *Stranac*

Ubožnica je na dva kilometra od sela. Taj sam put prešao pješice. Htio sam odmah vidjeti mamu. Ali mi je vratar rekao da moram najprije posjetiti upravitelja. Bio je zauzet, pa sam malo pričekao. Za sve to vrijeme vratar je nešto govorio, a onda sam posjetio upravitelja – primio me u svom uredu. Bio je to sitan starac odlikovan Legijom časti. Pogledao me svojim svijetlim očima. Zatim mi je stisnuo ruku i toliko je zadržao u svojoj da već nisam znao kako da je izvučem. Pogledao je u nekakve spise i rekao mi: – Gospođa je Mersault došla ovamo prije tri godine. Vi ste joj bili jedini oslonac. – Pomislio sam da mi nešto zamjera, pa sam mu počeo razjašnjavati. Ali me on presiječe u riječi: – Ne morate se, drago dijete, opravdavati! Pročitao sam spise vaše majke. Vi niste mogli podmirivati njezine potrebe. Njoj je bila potrebna njegovateljica. Vi imate skromnu plaću, a ona je, sve u svemu, bila ovdje sretnija. – Rekoh: – Jest, gospodine upravitelju. – On nadoda: – Imala je znate, ovdje prijatelja, svojih vršnjaka. S njima je imala zajedničke interese koji pripadaju jednom drugom vremenu. A vi ste mladi, i ona bi se dosađivala s vama.

HRV A IK-1 D-S037

00

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

22. Zašto Mersault nije mogao odmah vidjeti majku? A. Morao je potpisati spise. B. Tražio je njegovateljicu. C. Čekao je upravitelja. D. Bio je preumoran.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
23. Zašto je Mersaultu bilo nelagodno? A. Upravitelj je predugo zadržao Mersaultovu ruku u svojoj ruci. B. Umorilo ga je dugotrajno pješaćenje. C. Uznemirile su ga vratarove riječi. D. Pročitao je spise svoje majke.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
24. Što je iskazano o upravitelju ubožnice? A. Žali se zbog toga što Mersault ne podmiruje dugove. B. Predbacuje Mersaultu nebrigu za majku. C. Objašnjava Mersaultu ustroj ubožnice. D. Prekida Mersaultovo opravdavanje.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S037	
 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Carlo Goldoni, *Gostioničarka Mirandolina*

KONTE: Mirandolina, vi ste divna žena, vi posjedujete vještinu da radite s ljudima što hoćete.

MARKIZ: Doista, vaš način čovjeka neizmjereno zadužuje.

MIRANDOLINA: Ako je istina, da se od gospode mogu nadati uslugama, ja vas molim, učinite mi jednu, i to posljednju.

KONTE: Molim, samo recite!

MARKIZ: Govorite!

FABRIZIO (za se): Tako! Sad vidim da me voli.

MIRANDOLINA: Molim vas, budite ljubazni i potražite drugu gostionicu!

FABRIZIO (za se): Tako! Sad vidim da me voli.

KONTE: Jest, razumijem vas i častim. Otići ću, ali znajte, ma gdje bio, da vas poštujem.

MARKIZ: Recite, jeste li vi izgubili jednu zlatnu bočicu?

MIRANDOLINA: Jest, gospodine!

MARKIZ: Tu je. Ja sam je našao i evo vam je. Otići ću vama za ljubav, ali gdje god bio, računajte na moju zaštitu.

MIRANDOLINA: Vaši će mi izrazi poštovanja biti mili u granicama pristojnosti i poštenja.

Promijenivši stanje hoću da promijenim i ponašanje; a vi, gospodo, upamtite, što ste vidjeli, zbog koristi i sigurnosti vašega srca; i ako se ikada nađete u prilici da posumnjate, da popustite, da pokleknete, pomislite na lukavstva koja ste vidjeli, i sjetite se gostioničarke Mirandoline.

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

25. Što Fabrizioju potvrđuje da ga Mirandolina voli? A. Kritizirala je svoje sugovornike. B. Odlučila je zatvoriti gostionicu. C. Poklonila mu je zlatnu bočicu. D. Zamolila je goste da odu.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
26. Tko je pronašao zlatnu bočicu? A. konte B. Fabrizio C. markiz D. Mirandolina	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
27. U kojemu je od sljedećih primjera iskazana Mirandolinina didaktičnost? A. <i>Ako je istina, da se od gospode mogu nadati uslugama, ja vas molim, učinite mi jednu, i to posljednju.</i> B. <i>Molim vas, budite ljubazni i potražite drugu gostionicu!</i> C. <i>Vaši će mi izrazi poštovanja biti mili u granicama pristojnosti i poštenja.</i> D. <i>a vi, gospodo, upamtite, što ste vidjeli, zbog koristi i sigurnosti vašega srca;</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S037 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Milan Begović, *Bez trećega*

MARKO (*kao da ne vidi te ruke, samo reče*): Jest, potpuno si druga.

GIGA (*kao da moli*): Zar mi ni ruke nećeš dati?

MARKO (*ne obazire se na ono što ona veli, s jačim akcentom i naglo*): Gdje su ti kose? Zašto si odrezala kose?

GIGA (*se malo iznenadi, ali odmah se nasmije kao da želi ublažiti važnost te okolnosti*): Ah, to je, dakle, što te je uzбудilo!

MARKO (*sarkastički*): Eh, da, to je danas u modi! (*Zaobiđe divan, ustavi se naglo i nadoda grubo*): U bordelima od Amura pa do Volge nema ni jedne kokote sa dugim kosama!

GIGA (*se uozbilji, pa reče s blagim prijekorom*): Marko, kako to govoriš!

MARKO (*kratko*): Kako jest.

GIGA (*se sada sjeti kako je on strahovito volio njene kose, pa, kao da se opravdava, reče*): Znam, znam. Bio si lud za mojim kosama. Ali morala sam ih odrezati. To jest, ispale su same.

MARKO (*se nasmije jako, porugljivo, grubim, teškim smijehom*): Valjda ne misliš da vjerujem u to?

GIGA: To je lako dokazati. Liječnik i bolničarka mogu posvjedočiti. (*Nakon jedne kretnje nadoda*): Uostalom, znaš vrlo dobro da ja nikad ne lažem.

MARKO (*oporo*): Možda si se u ovih osam godina privikla i na to. Kao i na koješta drugo.

HRV A IK-1 D-S037

00

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

28. Što je od sljedećega u didaskalijama iskazano o Gigi? A. Želi izbjeći svađu. B. Ne vjeruje Marku. C. Ne govori istinu. D. Sarkastična je.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
29. Koja je od sljedećih tvrdnja o Marku točna? A. Ne prihvaća Gigina opravdanja. B. Ne vjeruje Giginu liječniku. C. Zasitio se života s Gigom. D. Smatra Gigu duhovitom.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
30. Zašto Giga ima kratku kosu? A. jer je kratka kosa bila moderna B. jer je Marko volio takvu kosu C. jer je htjela promjenu D. jer je bila bolesna	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S037 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

I. Književnost

Zadatci bez polaznoga teksta

Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

31. U kojemu je od sljedećih primjera upotrijebljena sinesteziya?

- A. *Tihi i zeleni bol
kaplje na brdo i dol,*
- B. *I nebo se plavi visoko
Kud nečujno laste plove; –*
- C. *Pod svijetlim panjem penje se plamen,
Ožarene dršću grane,*
- D. *Svjetlucave i sasvim tanke niti
Lelujaju se zrakom amo tamo.*

A.	☐
B.	☐
C.	☐
D.	☐

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

32. Koja je od sljedećih stilskih figura upotrijebljena u sljedećim stihovima?

*I kosti su mu umorne,
i duša mu je žalosna,
i on je sam i zapušten.*

- A. epifora
- B. inverzija
- C. polisindeton
- D. simploka

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

33. Koja je od podcrtanih riječi u sljedećim stihovima personificirana?

*Iza mokrih njiva magle skrivaju
Kućice i toranj; sunce u ranama
Mre i motri, kako mrke bivaju
Vrbe, crneći se crnim vranama.*

- A. *njiva*
- B. *kućice*
- C. *sunce*
- D. *vranama*

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S037

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

34. Koji su od sljedećih stihova dvostruko rimovani dvanaesterci?

- A. *Mi stupamo bijelim dolom u tišini,
oni, sami, gordi, dršću u visini,*
- B. *sa tišinom mora i blistavim tkanjem,
i sa dúgōm, i sa dúgōm, obećanjem*
- C. *Višnji Bog na nebi, vladalac od zvizda,
što stvori sam sebi, kad ovo nam izda?*
- D. *Žitek me ostavlja, srce v tugi plava,
za te moja duša navêke zdiháva.*

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

35. Koja se od sljedećih rečenica odnosi na pjesničku vrstu ditiramb?

- A. Odlikuje se osnovnim ugođajem tuge, čežnje i boli.
- B. Odlikuje se ironičnim i satiričkim tonom.
- C. Posvećuje se zaslužnim osobama.
- D. Veliča životne radosti i užitke.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

36. Kojim stihovima započinje Vergilijeva *Eneida*?

- A. *Borbe slavim i muža što prvi sa obala Troje
stiže – sudbinom gnan – u Lavinij, na italske žale,*
- B. *O junaku mi kazuj, o Muzo, o prometnom onom,
Koji se mnogo naluto razorivši presvetu Troju;*
- C. *Srdžbu mi, boginjo, pjevaj Ahileja, Peleju sina,
Pogubnu, kojano zada Ahejcima tisuću jada.*
- D. *U daleki smo evo stigli svijeta kraj,
U skitsku zemlju, pustoš pustu bez stvora.*

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S037

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

37. Koji od sljedećih književnika pripada grčkoj antičkoj književnosti? A. Anakreont B. Katul C. Marcijal D. Ovidije	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
38. Koji književni lik izgovara sljedeću rečenicu? <i>Sada sam bijednik i sin sam grješnice I drug onoj, od koje se jadan rodih sam.</i> A. Ahilej B. Edip C. Kreont D. Odisej	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
39. Koji je od sljedećih djela srednjovjekovni roman? A. <i>Aleksandrida</i> B. <i>Beowulf</i> C. <i>Don Quijote</i> D. <i>Lucidar</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
40. Koji je od sljedećih književnika pisao u 14. stoljeću? A. Giovanni Boccaccio B. Miguel de Cervantes C. Torquato Tasso D. William Shakespeare	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
41. Na koji se lik iz Držićeve komedije <i>Dundo Maroje</i> odnosi sljedeća rečenica? Proždrljiv, prirodan i prostodušno naivan sluga odlazi u Rim sa svojim gospodarom tražiti njegova sina. A. na Bokčila B. na Pometa C. na Popivu D. na Tripčeta	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S037	 01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

42. U kojemu je stoljeću pisao Ivan Bunić Vučić? A. u 15. stoljeću B. u 16. stoljeću C. u 17. stoljeću D. u 18. stoljeću	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
43. Koje je od sljedećih književnih djela napisano u stihovima? A. Boccacciov <i>Dekameron</i> B. Molièreov <i>Škrtac</i> C. Sofoklova <i>Antigona</i> D. Voltaireov <i>Candide</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
44. U kojemu je književnom razdoblju pisao George Gordon Byron? A. u renesansi B. u baroku C. u klasicizmu D. u romantizmu	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
45. Koja se od sljedećih rečenica odnosi na razdoblje hrvatskoga predrealizma? A. Razdoblje je obilježeno pojavom prvih hrvatskih romana. B. U početku razdoblja najčešće se pišu budnice i davorije. C. Pisci su se ugledali na francuske simbolističke pjesnike. D. Književni su tekstovi pretežito religiozne tematike.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
46. Koja se od sljedećih rečenica odnosi na Stanka Vraza? A. Njegova je najpoznatija pjesnička zbirka ispjevana u krakovjacima. B. Jedina njegova pjesnička zbirka ispjevana je slobodnim stihom. C. Napisao je prvu hrvatsku dijalektalnu zbirku pjesama. D. Najveći je hrvatski pjesnik u razdoblju realizma.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S037	 01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

47. Koja se od sljedećih rečenica odnosi na Émilea Zolu? A. Zauzimao se za književnost utemeljenu na čistome psihičkom automatizmu. B. Pod utjecajem pozitivizma razvija tehniku eksperimentalnoga romana. C. Slijedio je načelo umjetnosti radi umjetnosti. D. Utemeljio je epsko kazalište.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
48. Koji je od sljedećih književnih časopisa pokrenut u 19. stoljeću? A. <i>Juriš</i> B. <i>Kolo</i> C. <i>Razlog</i> D. <i>Vijavica</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
49. Na koji se lik odnosi sljedeća rečenica? <i>Je li moguće da se ostvario njegov san, i to baš onako kako ga je sanjao, budan i spavajući, zdrav i bolestan, pijan i trijezan, u svako doba, san da nađe cjelovitoga Osmana?</i> A. na Krstu Brodnjaka B. na Latifagu Karađoza C. na Martina Tintora D. na Melkiora Tresića	
HRV A IK-1 D-S037 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

50. Na koji se književni lik odnosi sljedeća rečenica?

Koncem ferija dobije od ravnateljstva gimnazije službenu obavijest da je visoka kr. zem. vlada obnašla riješiti ga službe namjesnog učitelja u kr. realnoj gimnaziji u Senju, pošto nije udovoljio propisima glede profesorskog ispita, prema naredbi od dana x. g. x.

- A. na Melkiora Tresića iz romana *Kiklop*
- B. na Đuru Andrijaševića iz romana *Bijeg*
- C. na Ivicu Kičmanovića iz romana *U registraturi*
- D. na Jurja Stipančića iz romana *Posljednji Stipančići*

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

51. Koje je od sljedećih književnih djela roman?

- A. *Đuka Begović* Ivana Kozarca
- B. *Misao na vječnost* Janka Leskovara
- C. *Duga Dinka* Šimunovića
- D. *Prijan* Lovro Augusta Šenoe

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

52. Tko je u svojem manifestu napisao sljedeće rečenice?

Tako se rodila DADA, iz potrebe za neovisnošću, iz nepovjerenja prema zajedništvu. Oni koji su s nama neka zadrže svoju slobodu. Mi ne priznajemo nikakve teorije.

- A. André Breton
- B. Filippo Tommaso Marinetti
- C. Tristan Tzara
- D. Vladimir Majakovski

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S037

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

53. Tko je napisao sljedeće stihove?

*Ja pjevam sebe kad iz crne bezdane i mučne noći
iznesem blijedo meko lice u kristalno jutro
i pogledima plivam preko polja livada i voda*

- A. Antun Branko Šimić
- B. Dobriša Cesarić
- C. Silvije Strahimir Kranjčević
- D. Tin Ujević

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

54. Koja je od sljedećih rečenica iz romana *Povratak Filipa Latinovicza*?

- A. *Ovdje u Kostanjevcu imalo bi smisla prodavati konjske gunjeve, lonce, petrolejke (a i to ide danas slabo), ali da čovjek slika tu, to je bespredmetno.*
- B. *Pa dozove k sebi mladog Tintora i zabrani mu da čita po gostionama povijest i pjesme o starim Senjanima.*
- C. *Bojeći se da iza svršenog vojništva ne mora početi i opet iznova, ode, ostavivši svom dobrotvoru pismo, u Zagreb materi,*
- D. *Mati nije poslije smrti očeve izišla iz crnine, preselila se na Rijeku i tu iznajmljivala sobe đacima.*

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

55. Koji od sljedećih književnika pripada krugovaškomu naraštaju?

- A. Dobriša Cesarić
- B. Dragutin Tadijanović
- C. Ivan Slamnig
- D. Tin Ujević

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S037

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

II. Hrvatski jezik

Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

56. Koja je od podcrtanih riječi u sljedećim rečenicama pravopisno točna?

- A. Hrvatska se gospoda slože u obranbeni savez protiv kralja.
- B. Na Brusnik s otoka Jabuke katkad doleti i veliki zelenbač.
- C. Najmanje jedanput mjesečno odlazio bi grofu u pohode.
- D. Na drugome katu bijaše nastanba njegove satnije i voda.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

57. Koja je od podcrtanih riječi u sljedećim rečenicama pravopisno točna?

- A. Jeo je kukuruzni kruh žvaćući ga rijetkim, crnim zubima.
- B. Mladić se dignu na noge plaćući i od tuge i od radosti.
- C. Pogledavao je Katu ispod oka mićući šešir nastranu.
- D. Ushoda se domaćin po dvoru sikćući poput zmije.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

58. Koja je od sljedećih rečenica napisana u skladu s pravilima o pisanju velikoga i maloga početnog slova?

- A. Jučer je snažno nevrijeme zahvatilo sjeverni dio Hrvatskoga Primorja.
- B. Zastupnici su se dosljedno pridržavali zaključaka Hrvatskoga Sabora.
- C. Razgovarali smo o vježbama s visokim časnikom Hrvatske Vojske.
- D. Čitava je brigada prebačena na područje oko Hrvatske Kostajnice.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S037

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

59. U kojoj je od sljedećih riječi zvučni zatvornik? A. ispraznost B. opstanak C. pomoćnica D. štokavac	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
60. U kojoj je od sljedećih riječi provedena jotacija? A. pečem B. siječem C. skačem D. vučem	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
61. Kako se morfološkom analizom raščlanjuje riječ <i>zamjenica</i>? A. za-mjen-ic-a B. za-mje-nic-a C. za-mje-ni-ca D. za-mjen-ica	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
62. Koji je gramatički/oblikotvorni morfem u riječi <i>radnički</i>? A. -ø B. -i C. -ki D. -čki	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
63. U kojemu je padežu podcrtana riječ u sljedećoj rečenici? Liječnici su se pogledavali i istih razgovarali o toj nepoznatoj <u>bolesti</u>. A. u genitivu B. u dativu C. u lokativu D. u instrumentalu	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S037 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

64. U kojemu je primjeru riječ <i>cvijet</i> točno naglašena? A. cvijēt B. cvijět C. cvijèt D. cvijét	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
65. U kojoj je od sljedećih rečenica točno upotrijebljena posvojna zamjenica? A. Opustit će se kad ga pogledaš tim tvojim velikim plavim očima. B. Upustio sam se u malo živahniji razgovor s mojim kapetanom. C. Ne zaboravite na ispit ponijeti vaše osobne iskaznice. D. Nikad nisam vidio da je toliko bora na njegovu licu.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
66. U kojoj je od sljedećih rečenica glagol u 3. licu množine? A. Katkad ih zapitkivaše o odnosu novoga vladara prema slugama. B. Nesmiljeno nas proganjaše zbog podrške napoleonskoj vlasti. C. Napokon sastaviše tu čudnu napravu bez vidljiva smisla. D. Snažno ubacivaše teški teret u otvorene vagone.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
67. U kojoj je od sljedećih rečenica glagol u prezentu? A. Ti se moraš posve predati umjetnosti. B. Učitelj brzo uze svoju šibu s ormara. C. Pokušaj malo odspavati prije ispita. D. Glasnik zasta pred cijelom četom.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
68. Koliko je prijedloga u sljedećoj rečenici? Građevina na brdu imala je neku gotičku estetiku i bila je posve u skladu s okolinom, kao i zgrada koja se neprimjetno smjestila iza nje. A. četiri B. pet C. šest D. sedam	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐

HRV A IK-1 D-S037

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

69. U kojoj je od sljedećih rečenica podcrtana zamjenica ženskoga roda? A. Udovica naglo ustane i upre u nju svoje suzne oči <u>koje</u> su se naglo zaplamsale. B. Teškom smo se mukom probijali kroz granje <u>koje</u> je poslije oluje palo u usjek. C. Morao sam dvaput pročitati to pismo <u>koje</u> je bilo napisano carskom tintom. D. Svi ti znakovi <u>koje</u> sam primjećivao trebali su me privoljeti na pristanak.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
70. Koja je od sljedećih sintagma objektna/dopunska sintagma? A. zaljubiti se u neznanca B. sjesti pokraj neznanca C. putovati s neznancem D. otići poput neznanca	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
71. U kojoj su od sljedećih sintagma obje riječi istoga roda i broja? A. grad Našice B. jezero Ponikve C. mjesto Hrastovsko D. rijeka Dunav	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
72. U kojoj je od sljedećih rečenica riječ <i>učenik</i> neizravni objekt? A. Pred otvorenim se vratima odjednom ukaza sva sila učenika. B. Svojemu bivšem učeniku odužio se jednostavnim darom. C. Na kraju školske godine nagradit će najboljega učenika. D. Svi podatci o učeniku moraju se upisati u zapisnik.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
73. U kojoj je od sljedećih rečenica pravilno upotrijebljen veznik? A. Budući je to bio jedini veći prostor, Mlečani su se okupili na Trgu sv. Marka. B. Kapetan se bojavao zavjere, no međutim ipak se odazvao sudskomu pozivu. C. Tražili su novoga poglavara pošto se stari vraća u Motovun. D. Nadao sam se da još živi sam u daščari iza žute trokatnice.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐

HRV A IK-1 D-S037

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

74. Koja je od sljedećih zavisnosloženih rečenica subjektivna rečenica? A. Određeno je mjesto gdje će se graditi igralište. B. Prilično su točno rekli gdje ćemo se sresti. C. Odavno se zna gdje je novo igralište. D. Danas su odlučili tko će putovati.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
75. Koja je od sljedećih riječi nastala sufiksnom tvorbom? A. sjeveroistočni B. slavonskobrodski C. srednjovjekovni D. starozavjetni	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
76. Koja je od sljedećih tvorenica nastala tvorbenim sufiksom <i>-nik</i>? A. bilježnik B. maslinik C. plamenik D. zvonik	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
77. Koja je riječ antonim riječi <i>hiperonim</i>? A. antroponim B. hiponim C. homonim D. oronim	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
78. Kojoj vrsti leksema pripada podcrtana riječ u sljedećoj rečenici? <u>Bembizam</u> je pjesnički pokret nazvan po talijanskome književniku Pietru Bembu. A. egzonimima B. egzotizmima C. eponimima D. etnonimima	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S037 01	

79. Koji je od sljedećih frazema značenjski suprotan frazemu *Bogu iza leđa*?

- A. daleko od očiju, daleko od srca
- B. dati petama vjetra
- C. imati koga za vratom
- D. biti nadohvat ruke

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

80. Koja se od sljedećih rečenica odnosi na *Deklaraciju o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika*?

- A. Tekst je objavljen u tjedniku *Telegram* 17. ožujka 1967. s potpisima osamnaest hrvatskih znanstvenih i kulturnih ustanova.
- B. Na temelju dogovora iz 1954. izrađeni su pravopis i rječnik Matice hrvatske i Matice srpske u dvama izdanjima, zagrebačkome i novosadskome.
- C. Književnici iz Hrvatske, Srbije i Slovenije u Beču su 1850. postigli dogovor o zajedničkome književnom jeziku.
- D. Tekst je nastao 1911. kao rezultat otpora bespogovornomu praćenju ideja Vuka Karadžića.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

ZADATAK ZA PISANJE ŠKOLSKOGA ESEJA

Prvi tekst

Antun Gustav Matoš

Djevojčici mjesto igrčke

Ljerko, srce moje, ti si lutka mala,
Pa ne slutiš smisla žalosnih soneta,
Kesteni pred kućom duhu tvom su meta,
Još je deset karnevala do tvog bala.

Ti se čudiš, dušo. Smijat si se stala
Ovoj ludoj priči. Tvoja duša sveta
Još ne sniva, kako zbore zrela ljeta.
Gledaš me ko grle. Misliš – to je šala.

Al će doći večer, kad ćeš, ko Elvira,
don Huánâ sîta i lažnih kavalira,
Sjetiti se sjetno nježne ove strofe.

Moje će ti ime šapnut moja muza,
A u modrom oku jecati će suza
Ko za mrtvim clownom iza katastrofe.

Smjernice

- Predstavite Antuna Gustava Matoša i Dobrišu Cesarića u kontekstu književnopovijesnih razdoblja u kojima su stvarali.
- Predstavite tematske i stilske značajke Matoševe i Cesarićeve lirike.
- Usporedite polazne tekstove.
- Protumačite univerzalnost teme polaznih tekstova i usporedite ih s književnim djelima slične tematike.
- Obrazložite svoje tvrdnje.

Drugi tekst

Dobriša Cesarić

Molitva

Što htjedoh reći, davno sve sam
U djetinjstvu još reko bogu,
Ali da nisam kakav jesam
I da vjerovat još mogu,
Za ovo dijete, koje volim,
Ovako boga bih da molim:

Svojim si zvijezdama napiso
U prazno nebo sve sudbine,
I mi smo samo tvoja mîsō,
Što sija zvjezdama iz tmîne.
Svejedno da li ćemo stići
Na vrhove il past u bezdan,
Mi moramo tek ići, ići
Svud kuda put nas vodi zvjezdan!

O dobri Bože, ako one
Zvijezde što sjaju njoj sudbinu
U nevolju i jad je gone,
U očajanje i crninu,
Milostiv pogled na nju svrni,
Gle, ima oči kao lane,
Od budućih joj dana crnih
Učini, Bože, svijetle dane!

Sve zvijezde što joj život mrače,
O dobri Bože, ti ugasi –
Sve one zvijezde koje znače
Besanih noći sijede vlasi,
I one koje bolest nose
U svojem sjaju blijedom,
I one koje prijete bijedom.
I one koje prijete bijedom.

Al ako nećeš da ih zgasiš
I ako iskušenja treba,
Ti moraš, Bože, da je spasiš
Pred ponorima mostom neba.
I nemoj da joj život zgadiš,
Odredi puno bola za nju,
A kada spustiš ruku na nju,
Spusti je samo da je gladiš!